

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 5. februārī
(OR. en)

5932/21

**Starpiestāžu lieta:
2016/0295(COD)**

COMER 9
CONOP 3
CFSP/PESC 101
ECO 16
UD 36
ATO 8
COARM 14

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 4. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 42 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par to, kā tiek īstenota Regula (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 42 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 42 *final*

Briselē, 3.2.2021.
COM(2021) 42 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Regula (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Regula (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei

1. IEVADS

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 428/2009 (turpmāk – “Regula”) 23. panta 3. punktu Komisijai ir jāsniedz Eiropas Parlamentam gada ziņojums par divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas (*Dual-Use Coordination Group – DUCG*) darbībām, pārbaudēm un apspriedēm. Regulas (EK) Nr. 428/2009 25. panta 2. punktā ir arī noteikts, ka Komisijai reizi trijos gados ir jāiesniedz Padomei un Parlamentam “visaptverošs īstenošanas un ietekmes novērtējuma ziņojums”. Regulas 25. panta 3. punktā ir noteikts, ka atsevišķās ziņojuma sadaļās aplūko divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas (*DUCG*) darbības, drošas un kodētas sistēmas, kas paredzēta informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un Komisiju, ieviešanu, kā arī 15. panta 1. un 2. punkta īstenošanu attiecībā uz kontroles sarakstu atjauninājumiem un 24. panta īstenošanu attiecībā uz valstu sankcijām Regulas pārkāpumu gadījumā. Ņemot vērā minēto, Komisija 2013. gadā sāka publicēt gada ziņojumus par eksporta kontroli un savā 2014. gada paziņojumā “Eksporta kontroles politikas pārskatīšana”¹ atzina, ka ziņojumu publicēšana un tādas informācijas par kontroli publicēšana, kura nav sensitīva un uz kuru neattiecas 15. panta, 23. panta 3. punkta, 25. panta 3. punkta un 24. panta īpašās prasības, ir izšķirīgs solis pārredzamības sekmēšanai un dalībnieku atbilstības un viņu spējas īstenot kontroles uzlabošanai.

Šo ziņojumu Komisija sagatavoja, izmantojot dalībvalstu² ieguldījumu *DUCG* ietvaros, un tajā sniegta informācija par regulas īstenošanu 2019. gadā un ietverti apkopotī eksporta kontroles dati par 2018. gadu.

2. POLITIKAS UN TIESISKĀ REGULĒJUMA ATTĪSTĪBA

2.1. Eksporta kontroles politikas pārskatīšana

Likumdošanas process ES eksporta kontroles modernizācijai, kas tika sākts 2016. gadā³, ievērojami pavirzījās uz priekšu 2019. gadā, kad 2019. gada jūnijā Padome ieguva pilnvaras veikt pārrunas ar Eiropas Parlamentu un rudenī tika sāktas dialoga sarunas starp likumdevējiem. Padome, Eiropas Parlaments un Komisija piedalījās divās dialoga sarunās – 2019. gada oktobrī un novembrī.

Komisija 2019. gadā organizēja vairākas mērķtiecīgas apspriešanās un informēja nozīmīgākās ieinteresētās personas, kas pārstāvēja nozari un pilsonisko sabiedrību. Konkrēti, 2019. gada 13. decembrī kopā ar Somijas prezidentūru ES Padomē tika rīkots Eksporta kontroles forums nolūkā apmainīties viedokļiem ar ieinteresētajām personām, kas pārstāvēja nozari un pilsonisko sabiedrību⁴.

¹ COM(2014) 244 final, 24.4.2014.

² Dažu dalībvalstu kompetentās iestādes arī publiski ziņo par divējāda lietojuma preču tirdzniecību.

³ Komisijas priekšlikums regulai, COM(2016) 616, ir pieejams vietnē <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1476175365847&uri=CELEX:52016PC0616>.

⁴ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/december/tradoc_158495.pdf

2.2. Grozījumi Regulā (EK) Nr. 428/2009

ES kontroles saraksta atjaunināšana 2019. gadā

Regulas I pielikumā iekļautais ES kontroles saraksts pārskata periodā tika grozīts vienreiz, lai atjauninātu kontrolējamo divējāda lietojuma preču sarakstu. Ar grozījumu⁵ tika iestrādāti vairāk nekā 300 izmaiņu, par kurām 2018. gadā bija panākta vienošanās saistībā ar daudzpusējiem eksporta kontroles režīmiem (tās pārsvarā bija izmaiņas, par ko bija panākta vienošanās 2018. gada plenārsēdē par Vasenāras vienošanos, un daudzas no tām bija redakcionālas). Atbilstoši I pielikuma grozījumiem tika atjaunināts arī Regulas II un IV pielikums.

Ar 2019. gada ES kontroles sarakstu tika ieviestas jaunas kontroles attiecībā uz dažiem diskrētiem mikroviļņu tranzistoriem (3A001b3f), signālu ģeneratoriem ar konkrētu “radiofrekvences modulācijas joslas platumu” (3A002d5) un programmatūru, ko paredzēts izmantot mikrodatoru/mikroprocesoru darbības atjaunošanai pēc elektromagnētiskā impulsa (EMP) vai elektrostatiskās izlādes (ESD) traucējumiem (3D005), kā arī attiecībā uz maskām un rastrokiem, kas konstruēti optiskajiem sensoriem (6B002), un kosmisko nesējraķešu starta platformām (9A004g). Ar to arī tiek atcelta kontrole attiecībā uz tehnoloģijām, ko izmanto gāzturbīnu dzinēju komponentu difūzijā (9E003a7), un ieviestas jaunas pozīcijas par kontroles nepiemērošanu “atvērtu šūnu” elektromagnētiskos viļņus absorbējošiem materiāliem (1C001), kā arī “informācijas drošības” precēm, kas speciāli konstruētas “savienotam lietojumam civilā ražošanā” (5A002). 2019. gada ES kontroles sarakstā ir iekļautas arī izmaiņas kontrolēm attiecībā uz darbgaldiem ar zobratiem (2B003), ciparanalogu pārveidotājiem (3A001a5b) un daudzslāņu maskām (3B001h), kā arī hidrofoniem, kas darbojas vismaz 1000 m attālumā (6A001a2a6), zemūdens transportlīdzekļiem (8A001c) un detonācijas dzinējiem (9A111).

Lai sniegtu norādes, tika publicēts piezīmju dokuments par izmaiņām, kurā ir sniegts pārskats par visām tehniskajām izmaiņām ES divējāda lietojuma preču 2019. gada sarakstā⁶. Atjauninātais un konsolidētais ES kontroles saraksts stājas spēkā 2019. gada 31. decembrī, tādējādi ļaujot ES pildīt savas starptautiskās saistības attiecībā uz eksporta kontroli un sekmējot ES eksportētāju konkurētspēju gadījumos, kad kontroles parametri tika grozīti, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību.

Brexit ārkārtas situāciju plāni

Padome un Eiropas Parlaments 2019. gada 25. martā pieņēma Regulu (ES) 2019/496, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 428/2009, piešķirot Savienības vispārējo eksporta atļauju konkrētu divējāda lietojuma preču eksportam no Savienības uz Apvienoto Karalisti⁷. Šis grozījums bija daļa no “bezlīguma situācijas plāna” pasākumu kopuma dažām nozarēm, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Tomēr pēc izstāšanās līguma ratifikācijas šī regula zaudēja mērķi.

⁵ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2199 (2019. gada 17. oktobris), OV L 338, 30.12.2019., 1. lpp.

⁶ Kopsavilkuma dokuments pieejams vietnē https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/october/tradoc_158393.pdf

⁷ OV L 85, 27.03.2019., 1. lpp.

2.3. Valstu īstenošanas un izpildes pasākumi

Īstenošanas pasākumi

Regula ir saistoša kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs, taču tajā arī ir paredzēts, ka dalībvalstis veic noteiktus pasākumus, lai īstenotu konkrētus noteikumus, un ka informācija par minētajiem pasākumiem būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. 2016. gada informatīvajā paziņojumā⁸ ir sniegts pārskats par dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, *inter alia* par starpniecības un tranzīta kontroles paplašināšanu, kontroles paplašināšanu, ietverot sarakstā neuzskaitītas preces sabiedrības drošības un cilvēktiesību apsvērumu dēļ, valsts vispārēju eksporta atļauju ieviešanu, kontroles piemērošanu pārvadājumiem ES attiecībā uz sarakstā neuzskaitītām precēm, kā arī informāciju par kompetentajām iestādēm.

Dalībvalstis 2019. gadā ziņoja par jauniem pasākumiem. Francija ieviesa valsts vispārējo licenci civilās aviācijas gaisa kuģu remontam paredzētu divējāda lietojuma preču eksportam, savukārt Apvienotā Karaliste atjaunināja septiņas atvērtās vispārējās eksporta licences un vienu atvērtu vispārējo pārkraušanas licenci, lai ieviestu ES divējāda lietojuma preču eksporta kontroles saraksta izmaiņas. Turklāt Apvienotā Karaliste 2019. gada 24. septembrī publicēja pamatnostādnes par eksporta kontrolēm šādām precēm: divējāda lietojuma precēm, programmatūrai un tehnoloģijām, precēm, ko izmanto spīdzināšanā, un radioaktivitātes avotiem.

Izpildes pasākumi

Regulas 24. pantā ir teikts: “Katra dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus visu šīs regulas noteikumu pilnīgas izpildes nodrošināšanai. Konkrēti, tās nosaka sankcijas par šīs regulas, kā arī tās izpildes nodrošināšanai pieņemto noteikumu pārkāpumiem. Šīm sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.” Saskaņā ar Regulas 25. panta 3. punkta e) apakšpunktu Komisijas ziņojumā jāietver īpaša iedaļa par “pasākumiem, ko dalībvalstis veikušas saskaņā ar 24. pantu un kas paziņoti Komisijai saskaņā ar šā panta 1. punktu”. Valstu izpildes pasākumu saraksts tika publicēts kopā ar 2019. gada ziņojumu par eksporta kontroli⁹, un tas joprojām ir spēkā.

3. DIVĒJĀDA LIETOJUMA PREČU KOORDINĀCIJAS GRUPAS DARBĪBAS

Saskaņā ar Regulas 23. panta 3. punktu “Komisija par divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas darbībām, pārbaudēm un apspriedēm Eiropas Parlamentam sniedz gada ziņojumu”; šī grupa apvieno ekspertus no Komisijas un dalībvalstīm, lai izskatītu jebkādos jautājumus, kuri attiecas uz eksporta kontroles piemērošanu, nolūkā praktiski uzlabot to konsekvenci un efektivitāti visā ES. Turklāt 25. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir piebilde, ka atsevišķās ziņojuma sadaļās aplūko “divējāda lietojuma preču koordinācijas grupu un tās darbības”.

Pārskata periodā *DUCG* rīkoja septiņas sanāksmes, tādējādi apstiprinot, ka tā darbojas kā forums konsultācijām par vairākiem šeit aprakstītiem aktuāliem jautājumiem.

---

⁸ OV C 304, 20.8.2016., 3. lpp.

⁹

<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/index.cfm?fuseaction=list&n=10&adv=0&coteId=1&year=2019&number=562&version=F&dateFrom=&dateTo=&serviceId=&documentType=&title=&titleLanguage=&titleSearch=EXACT&sortBy=NUMBER&sortOrder=DESC#>

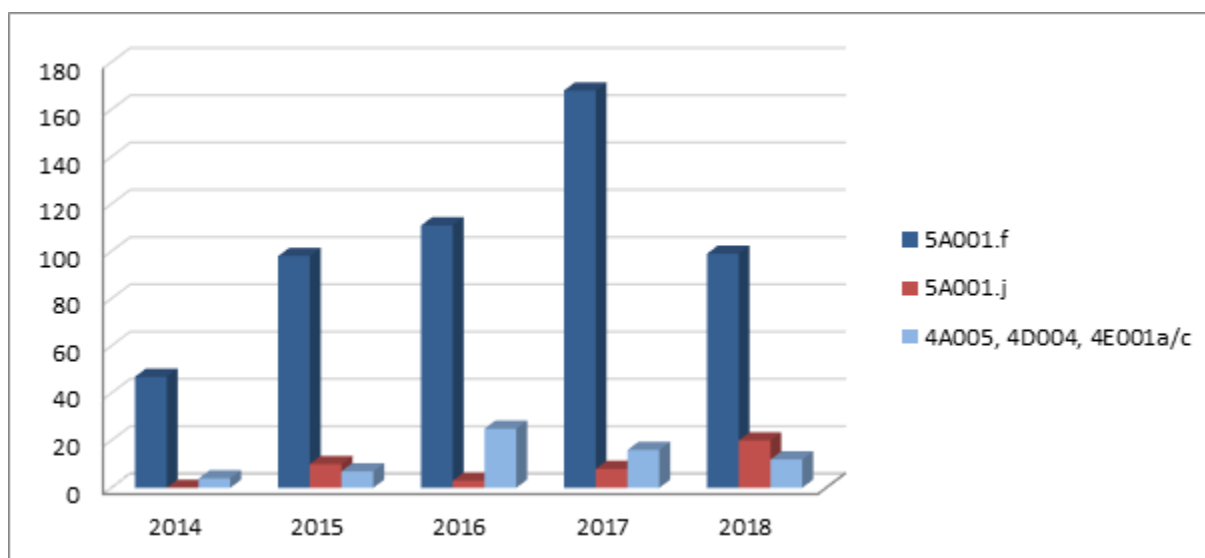
3.1. Apspriedes par īstenošanas jautājumiem – vispārēja informācijas apmaiņa

DUCG veica *vispārēju informācijas apmaiņu par eksporta kontroles jautājumiem*, arī lai atbalstītu ES eksporta kontroles modernizāciju. DUCG 2019. gadā veica informācijas apmaiņu par sodiem un sankcijām un kā 2019. gada ziņojuma par eksporta kontroli pielikumu publicēja “Pārskatu par valstu izpildes pasākumiem”.

DUCG apmainījās ar informāciju par *valstu īstenošanas pasākumiem* un sāka sagatavošanās darbus, lai atjauninātu attiecīgo *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* informatīvo paziņojumu.

DUCG pārskatīja metodiku un datu apmaiņas pieeju, kā arī īstenoja *licencēšanas datu vākšanu* par 2018. gada datiem, lai veicinātu informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz datu vākšanu saskaņā ar visaptverošajām un vispārējām eksporta atļaujām, un sekmētu publisku pārredzamību par ES divējāda lietojuma preču eksporta kontroli (apkopotī ES dati par 2018. gadu tika izmantoti, lai sagatavotu šo gada ziņojumu).

Apsverot diskusiju par kiberuzraudzības preču kontroli, DUCG 2018. gadā organizēja *informācijas apmaiņu par kontroles piemērošanu kiberuzraudzības tehnoloģijām*. Uzraudzības tehnoloģiju ekspertu grupa (STEG) turpināja nodrošināt forumu *ad hoc* informācijas apmaiņai, tomēr 2019. gadā sanākumi nerīkoja. No dalībvalstīm iegūtie dati liecina par licenču skaita samazināšanos (131 licence 2018. gadā, kā redzams tālāk sniegtajā tabulā). Tā paša perioda laikā saistībā ar kiberuzraudzības precēm tika izdoti 27 atteikumi¹⁰.

¹⁰ 2018. gadā 23 atteikumi tika izdoti saistībā ar mobilo telesakaru pārtveršanas vai traucēšanas ierīcēm (5A001.f), divi atteikumi bija saistīti ar interneta protokola (IP) tīkla sakaru uzraudzības sistēmām (5A001.j) un divi atteikumi bija saistīti ar ielaušanās programmatūru (4A005 *et al.*)

3.2. Tehniska informācijas apmaiņa – īstenošanas jautājumi

- *Atbalsts, kas sniegts, sagatavojot ES kontroles saraksta atjauninājumus*

Ar *DUCG* notika apspriešanās par iepriekš minēto pārskatīto ES kontroles sarakstu. Valstu eksperti un Eiropas Parlamenta novērotāji piedalījās īpašā *DUCG* sanāksmē, kas notika 2019. gada 16. maijā, un savās prezentācijās norādīja vissvarīgākās izmaiņas ES kontroles sarakstā.

- *Tehniskas informācijas apmaiņa par konkrētiem īstenošanas jautājumiem*

DUCG apsprieda vairākus konkrētus īstenošanas jautājumus, ņemot vērā kompetento iestāžu ziņojumus, piemēram, par saņēmēja un galalietotāja datiem, kas norādīti eksporta licencēs un muitas deklarācijās, informācijas apmaiņu saskaņā ar Savienības vispārējam eksporta atļaujām (*EUGEA*), kā arī pieejas kontrolētā eksportā iesaistītu sodītu personu un trešo personu (saņēmēju un starpnieku) identificēšanai standarta licences veidlapā.

3.3. ES pamatnostādnes par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli

DUCG izveidoja Tehnisko ekspertu grupu atbilstības pamatnostādņu izstrādei akadēmiskajām aprindām (*TEG-DUR*). *TEG-DUR* rīkoja divas sanāksmes – 2019. gada 13. jūnijā un 16. oktobrī – un 2019. gada 13. decembra Eksporta kontroles forumā informēja ieinteresētās personas par savu darbu.

3.4. Elektroniska informācijas apmaiņa starp kompetentajām iestādēm

Saskaņā ar Regulas 25. panta 3. punkta b) apakšpunktu Komisijai ir jāziņo par “19. panta 4. punkta īstenošanu” un par “līmeni, kas sasniegts tādas drošas un kodētas sistēmas ieviešanā, kas paredzēta informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un Komisiju”. Komisija ar *DUCG* atbalstu turpināja izstrādāt divējāda lietojuma preču elektronisko sistēmu (*DUEs*) – drošu un šifrētu elektronisko sistēmu, ko uztur Komisija, lai nodrošinātu efektīvāku informācijas apmaiņu starp eksporta kontroles iestādēm un Komisiju. *DUCG* 2019. gada gaitā vienojās par īpašiem *DUEs* uzlabojumiem un izstrādāja funkcionalitātes, kas atbalsta atteikumu paziņošanu atbilstīgi Regulas 13. panta 5. punktam un divpusējas apspriedes starp kompetentajām iestādēm atbilstīgi minētās regulas 11. pantam un 13. panta 5. punktam. Tika veikti citi nelieli *DUEs* atjauninājumi, piemēram, 2019. gada decembrī *DUEs* ietvertais preču saraksts tika atjaunināts, lai atspoguļotu ES kontroles saraksta atjaunināšanu 2019. gadā atbilstīgi Komisijas Deleģētajai regulai (ES) 2019/2199.

DUCG arī turpināja ar speciālas tehnisko ekspertu grupas starpniecību atbalstīt tādas “elektroniskās licencēšanas platformas” izstrādi, kuru brīvprātīgi varētu izmantot kompetentās iestādes. Tika rīkotas divas *TEG* sanāksmes par elektroniskās licencēšanas jautājumiem (2019. gada 18. martā un 14. oktobrī), un tika sniegts pastāvīgs atbalsts “elektroniskās licencēšanas izmēģinājuma projektam”. 2019. gada beigās “*Front Office*” un “*Back Office*” prototipi bija gatavi, lai tos izmēģinātu kompetentās iestādes, savukārt saskaņā ar projektu “*Certex*” tika sāktas diskusijas par divējāda lietojuma preču elektroniskās licencēšanas sistēmu integrēšanu muitas vienloga vides iniciatīvā. Valonijas (Beļģija) kompetentā iestāde kļuva par piekto iestādi, kura pievienojas izmēģinājuma projektam (kopā ar Itālijas, Latvijas, Rumānijas un Grieķijas kompetentajām iestādēm). Ieinteresētās personas

tika iepazīstinātas ar šo projektu Eksporta kontroles forumā 2019. gada 13. decembrī. Paredzams, ka elektroniskās licencēšanas platformas šajās kompetentajās iestādēs sāks darboties 2020. gadā.

3.5. Divējāda lietojuma preču ES ekspertu grupa

2019. gadā Divējāda lietojuma preču ES ekspertu grupa, ko vada Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*), un dažu dalībvalstu nodrošinātie eksperti turpināja atbalstīt kompetentās iestādes, kuras lūdza tehniska rakstura konsultācijas konkrētu licencēšanas gadījumu izvērtēšanas atbalstam. Kopumā pārskata periodā tika sniegtas deviņas tehniskās konsultācijas par preču klasifikāciju sešām kompetentajām iestādēm.

3.6. Īstenošana un izpilde

DUCG apmainījās ar informāciju par kontroles īstenošanu un izpildi. Saskaņā ar pieejamajiem datiem 2019. gadā ES eksporta kontroles tīklā, kas apvieno dalībvalstu kompetentās licenču izdevējiestādes un Komisijas darbiniekus, bija vairāk nekā 450 darbinieku. Attiecībā uz izpildi 2018. gadā tika reģistrēti 218 eksporta kontroles noteikumu pārkāpumi, savukārt valstu tiesībsargāšanas iestādes piemēroja 85 administratīvos sodus un 19 kriminālsodus.

3.7. Jaudas palielināšana

DUCG 2019. gadā atbalstīja to, ka Komisijas *JRC* sadarbībā ar ASV Enerģētikas departamentu 2019. gada 17.–19. septembrī organizē pasākumu Isprā (Itālija), apvienojot *12. JRC-NNSA¹¹ tehnisko semināru* licencēšanas iestādēm un muitas iestādēm organizētā *8. apmācību kursa preču identifikācijas jomā novērtēšanas sanāksmi*, ietverot arī kopīgas muitas un licencēšanas jautājumiem veltītas mācības.

Komisijas *JRC* nāca klajā ar “Eksporta kontroles rokasgrāmatu attiecībā uz ķīmiskajām vielām”, kurā ir norādīti ķīmisko vielu atbilstības kodi (eksporta kontroles klasifikācijas numurs, muitas kods, CAS¹² ķīmiskās vielas numurs un nosaukums) atbilstīgi dažādiem ES tirdzniecības noteikumiem.

3.8. Pārredzamība un dialogs ar nozares un akadēmisko aprindu pārstāvjiem

DUCG atbalstīja Eksporta kontroles foruma organizēšanu Briselē 2019. gada 13. decembrī ar nozares asociācijām, divējāda lietojuma preču uzņēmumiem, akadēmisko aprindu pārstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai diskutētu par ES eksporta kontroles īstenošanu un likumdošanas procesu ES eksporta kontroles modernizācijai. 2019. gadā kopumā notika vairāk nekā 205 nozares informēšanas pasākumi, kurus organizēja vai kuros piedalījās Komisija un kompetentās iestādes.

DUCG arī sagatavoja dokumentus, lai palīdzētu eksportētājiem īstenot noteikumus. Konkrētāk, 2019. gada piezīmju dokumenta par izmaiņām kopsavilkumā informācijas nolūkā

---

¹¹ Valsts kodoldrošības administrācija (*NNSA*) ietilpst ASV Enerģētikas departamentā.

¹² *CAS* numurs ir unikāls numurs, ko Informatīvais ķīmijas dienests (*CAS*) piešķir konkrētai ķīmiskai vielai.

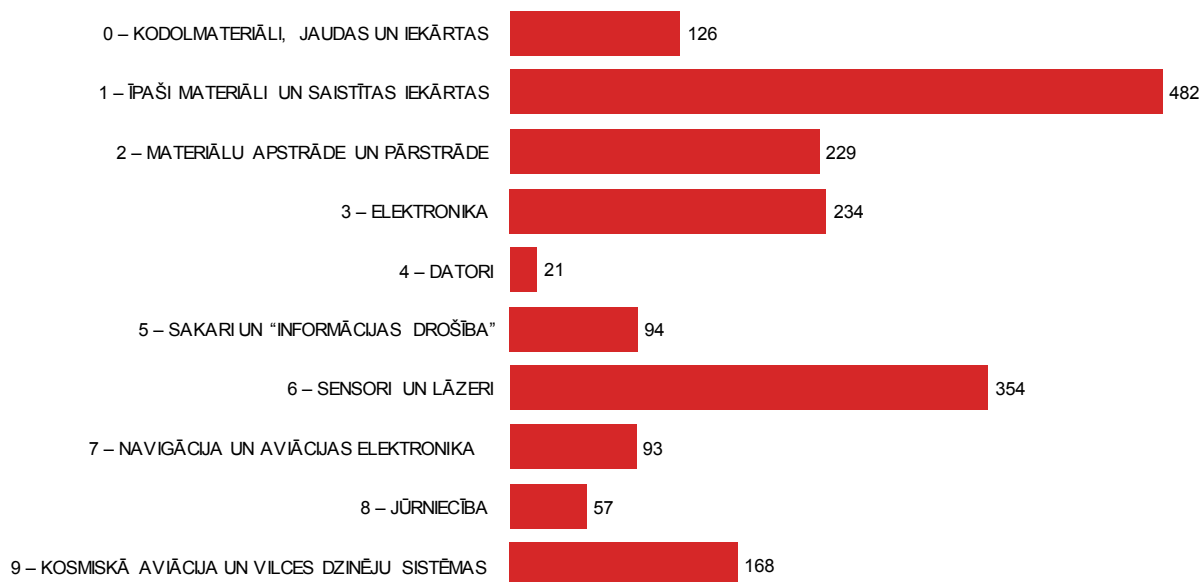
ir apkopoti kontroles teksta grozījumi ES kontroles sarakstā, ko ievieša ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/2199¹³.

4. ES EKSPORTA KONTROLE – SVARĪGĀKIE DATI

Ir grūti iegūt uzticamu informāciju par divējāda lietojuma preču kopējo eksportu (tostarp par sarakstā neuzskaitītām divējāda lietojuma precēm), jo nav atbilstīgi definētas ekonomikas nozares. Tomēr Komisija un dalībvalstis apkopo datus, kas ļauj aptuveni aplēst divējāda lietojuma preču eksporta apjomu, pamatojoties, no vienas puses, uz kompetento iestāžu savāktiem konkrētiem licencēšanas datiem un, no otras puses, uz statistiku par muitā uzrādītajām precēm, t. i., arī divējāda lietojuma precēm. Turpmāk sniegtas aplēses par 2018. gada eksporta datiem. Būtu jāatzīmē, ka tālāk sniegtās aplēses neietver ar divējāda lietojuma preču tirdzniecību saistītus pakalpojumus un tehnoloģiju nemateriālu nodošanu.

4.1. Divējāda lietojuma preču tirdzniecība ES: preces un galamērķi

2019. gadā regulu primāri piemēroja tādu divējāda lietojuma preču eksportam, kuras uzskaitītas I pielikumā (“ES kontroles saraksts”) un iedalītas 10 kategorijās (1. attēls), kopskaitā – aptuveni 1858 precēm. Šīs divējāda lietojuma preces atbilst aptuveni 1000 muitā uzrādītām precēm, tostarp ķīmiskām vielām, metāla un nemetāla minerālu produktiem, datoriem, elektronikas un optiskiem produktiem, elektroaprīkojumam, iekārtām, transportlīdzekļiem un transporta aprīkojumam utt., un parasti tās ietilpst šā lielā dažādo preču klāsta augsto tehnoloģiju daļā.

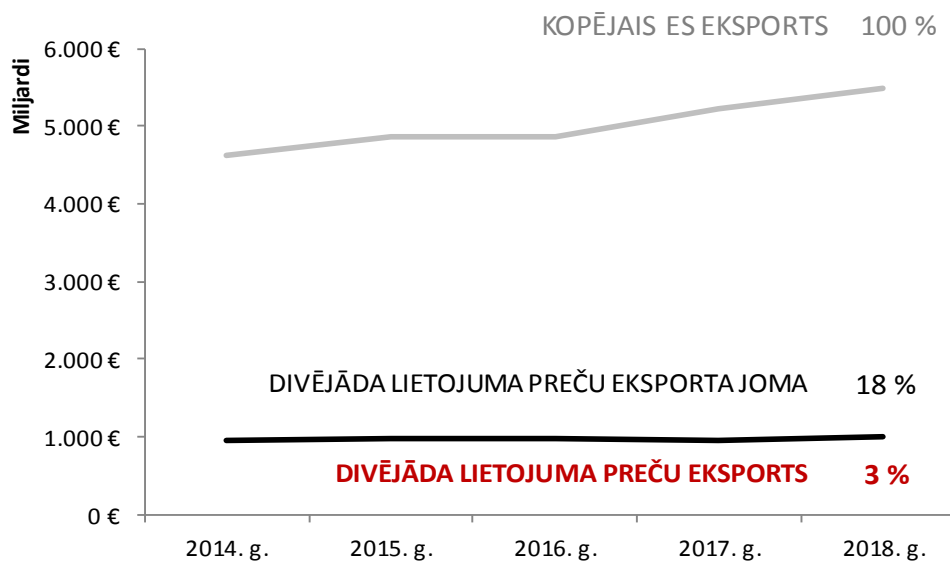

1. attēls. I pielikumā ietvertu 10 kategorijās iedalīto divējāda lietojuma preču skaits pēc Regulas (ES) 2019/2199 pieņemšanas.

Statistikas aplēses par divējāda lietojuma preču tirdzniecības relatīvo nozīmi liecina, ka divējāda lietojuma preču eksports ir aptuveni 3 % no ES kopējā eksporta apjoma (ES un ārpus

¹³ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/october/tradoc_158392.pdf

tās) plašā muitā uzrādītu “divējāda lietojuma preču eksporta jomā”¹⁴, kas dažādās pakāpēs var ietvert dažas divējāda lietojuma preces (2. attēls).

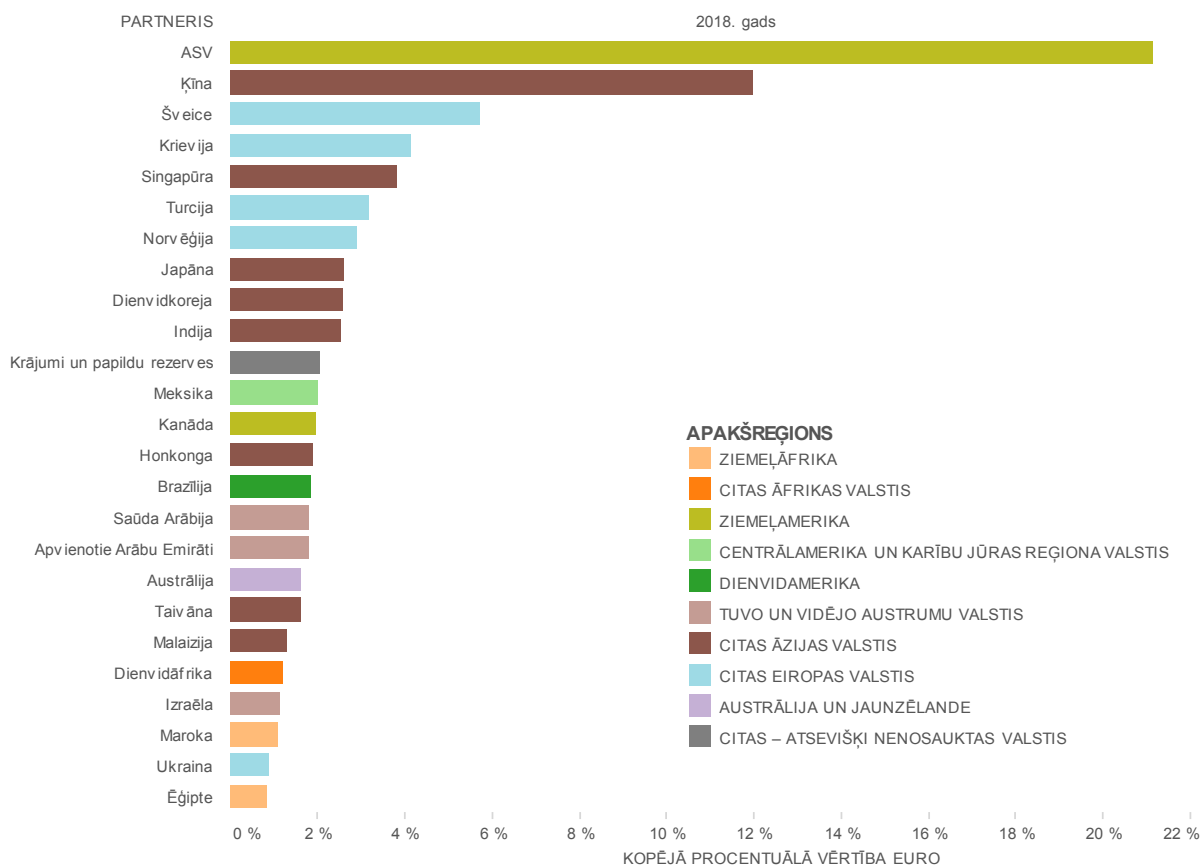

2. attēls. Statistikas aplēses par divējāda lietojuma preču eksportu ES un ārpus tās.

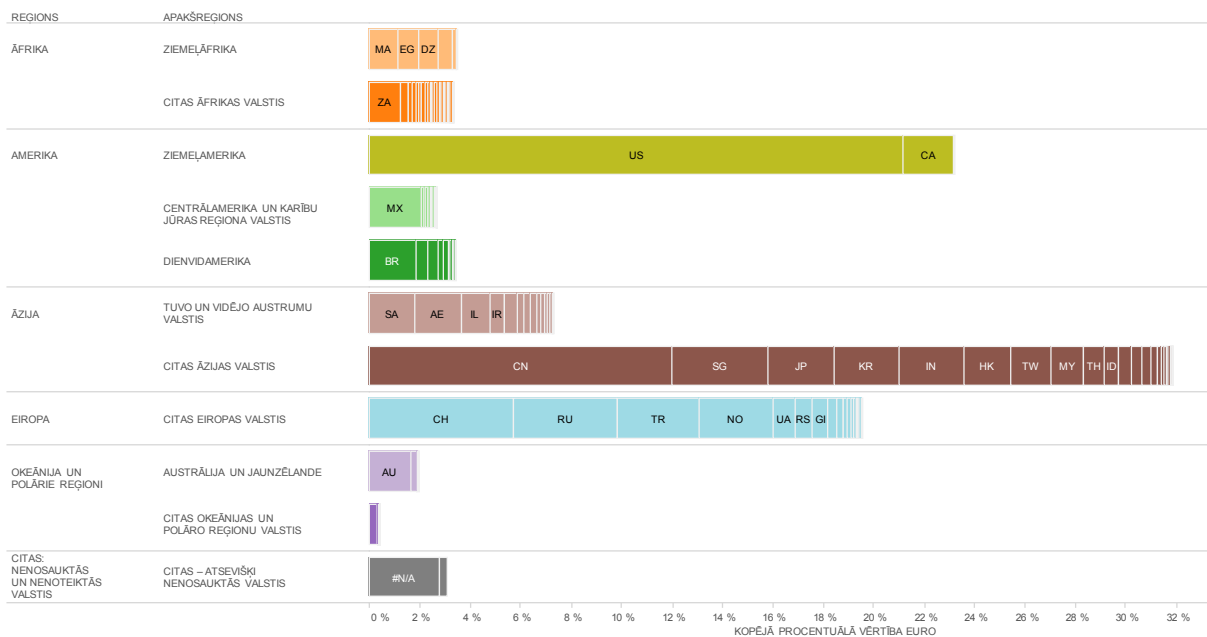
Statistikas aplēses arī atspoguļo eksporta galvenos galamērķus un liecina par to, ka liela daļa no divējāda lietojuma preču eksporta apjoma tiek virzīta uz valstīm, kas uzskaitītas saistībā ar Savienības vispārējo eksporta atļauju (*EUGEA*) izmantošanu. Galamērķa valstis atspoguļo attiecīgo preču ES eksporta tirgus struktūru, kā arī tirdzniecības sekmēšanu ar *EUGEA* (3. un 4. attēls)¹⁵.

¹⁴ Statistikas metodikā, ko izstrādājis Komisijas Kopīgais pētniecības centrs, izmanto TAXUD ĢD izveidoto atbilstības tabulu starp divējāda lietojuma preču klasifikācijas numuriem un muitas kodiem, un Eurostat COMEXT datiem, kā arī licencēšanas datiem. Jēdziens *divējāda lietojuma preču eksporta joma* apzīmē lielu dažādo preču klāstu, kas ietver divējāda lietojuma preces. Divējāda lietojuma preču tirdzniecība notiek šīs preču jomas *ietvaros*, bet abas jomas nav identiskas, jo ne visas preces *divējāda lietojuma preču eksporta jomā* patiesi ir divējāda lietojuma preces.

¹⁵ “Krājumus un papildu rezerves” definē kā kuģu un lidaparātu provianta piegādi. “Dažādi – valstis nav papildus minētas” ietver valstis un teritorijas, kas nav norādītas saistībā ar tirdzniecību ar trešām valstīm (t. i., šos kodus parasti izmanto attiecībā uz precēm, kas piegādātas atkrastes iekārtām).

3. attēls. Aplēses par ES divējāda lietojuma preču eksportu: 25 galvenās eksporta galamērķa valstis un to apakšreģioni 2018. gadā.

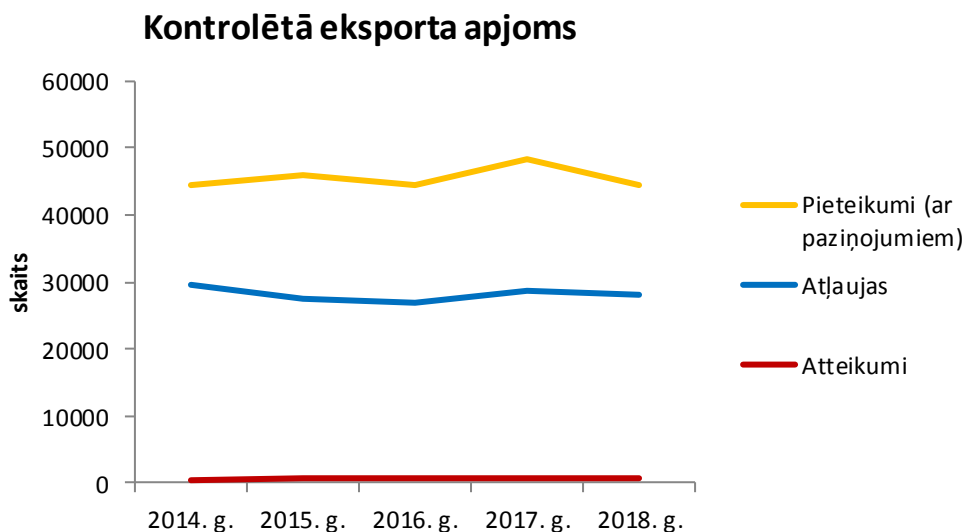

4. attēls. Aplēses par ES divējāda lietojuma preču eksportu: galamērķa valstis pasaules reģionu un apakšreģionu dalījumā 2018. gadā.

4.2. Divējāda lietojuma preču tirdzniecības kontrole ES: pieteikumi, licences un atteikumi

Ņemot vērā Regulas 19. panta 2. punktu, kurā noteikts, ka “dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai izveidotu tiešu sadarbību un informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm ar mērķi uzlabot Kopienas eksporta kontroles režīma efektivitāti”, *DUCG* apmainījās ar licencēšanas datiem un informāciju, lai uzlabotu izpratni par eksporta kontroli un tās ietekmi uz ekonomiku. Daži par pārskata periodu apkopotie dati ir izklāstīti turpmāk; tomēr jāatzīmē, ka ne visas dalībvalstis apkopo visus datus. Tādējādi turpmāk sniegtā informācija rāda aptuvenas aplēses par kopējo daudzumu un vērtību tikai dalībvalstu sniegto datu ietvaros.

Pieteikumu kopējā vērtība¹⁶ sasniedza 50,7 miljardus euro, un tādējādi kontrolētais divējāda lietojuma preču eksports veidoja 2,6 % no kopējā ES ārējā eksporta apjoma. Divējāda lietojuma preču atļautās tirdzniecības apjoms sasniedza 41,5 miljardus euro, kas ir 2,1 % no kopējā ES ārējā eksporta apjoma, un lielākā daļa darījumu bija tādi, kas atļauti saskaņā ar atsevišķām licencēm (2018. gadā tika izsniegtas aptuveni 25 349 atsevišķas licences) un visaptverošām licencēm (pēc to vērtības). Tikai neliela daļa eksporta faktiski tika atteikta: 2018. gadā tika izdoti 791 atteikumi, kas ir aptuveni 0,69 % no kontrolētā divējāda lietojuma preču eksporta vērtības attiecīgajā gadā un 0,02 % no kopējā ES ārējā eksporta apjoma.

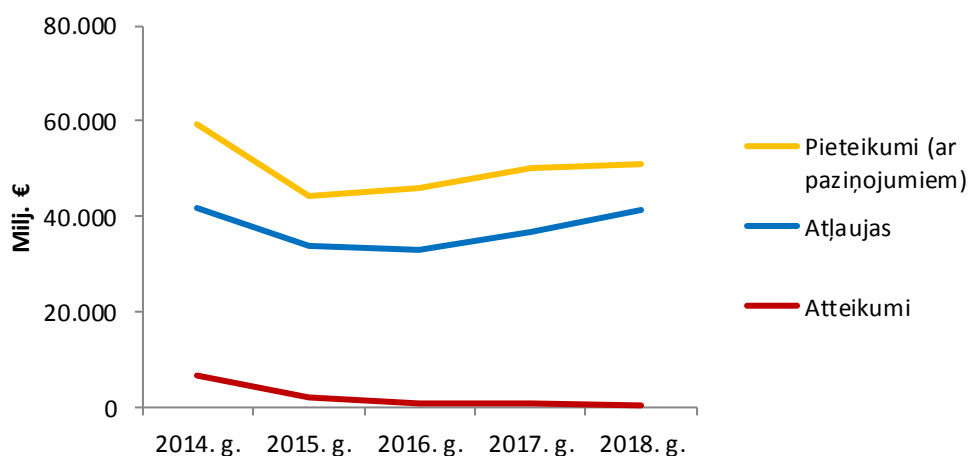

5. attēls. Atteikumu un atļauju apjoms (skaits) 2014.–2018. gadā¹⁷.

¹⁶ Šis rādītājs ietver vērtības attiecībā uz pieteikumiem licences saņemšanai un paziņojumiem saskaņā ar vispārējām eksporta atļaujām.

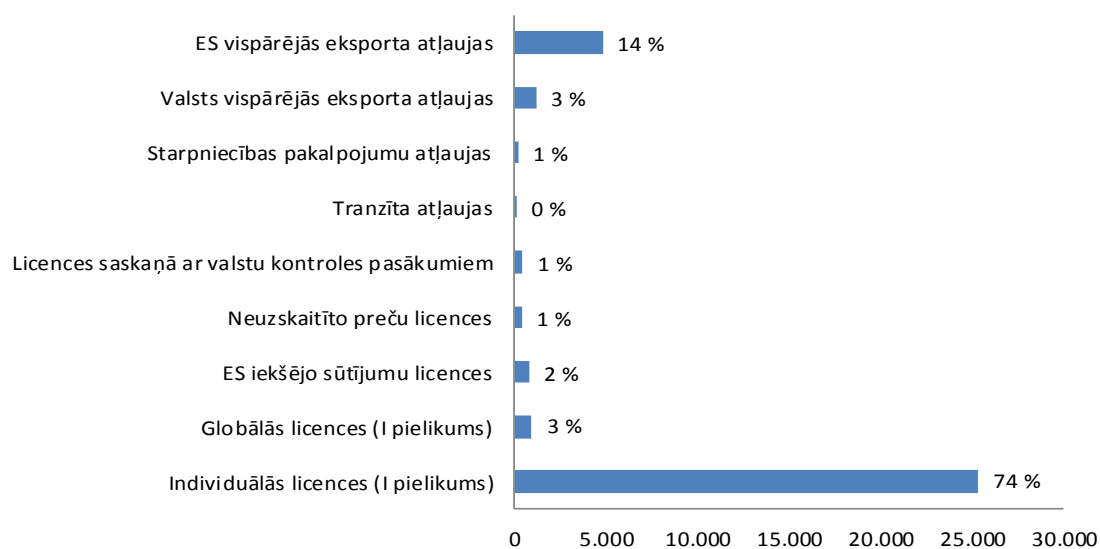
¹⁷ “Pieteikumu” dati 5. un 6. attēlā aptver visus pieteikumus licenču saņemšanai, tostarp paziņojumus saskaņā ar vispārējām atļaujām, tādējādi sniedzot norādi par “kontrolēto eksportu”, t. i., tāda ES ārējā eksporta vērtību, uz kuru attiecas atļauju izsniegšanas process. Ja pieteikumu dati nebija pieejami, lai aplēstu pieteikumu skaitu, diagrammās tika izmantoti atļauju dati. “Atļauju” dati attiecas uz divējāda lietojuma preču eksportu, kas atļauts saskaņā ar atsevišķām un vispārējām licencēm. Jāņem vērā, ka pieteikumi ne vienmēr atbilst atļauju un

Kontrolētā eksporta vērtība

6. attēls. Atļauju un atteikumu vērtība 2014.–2018. gadā (milj. EUR).

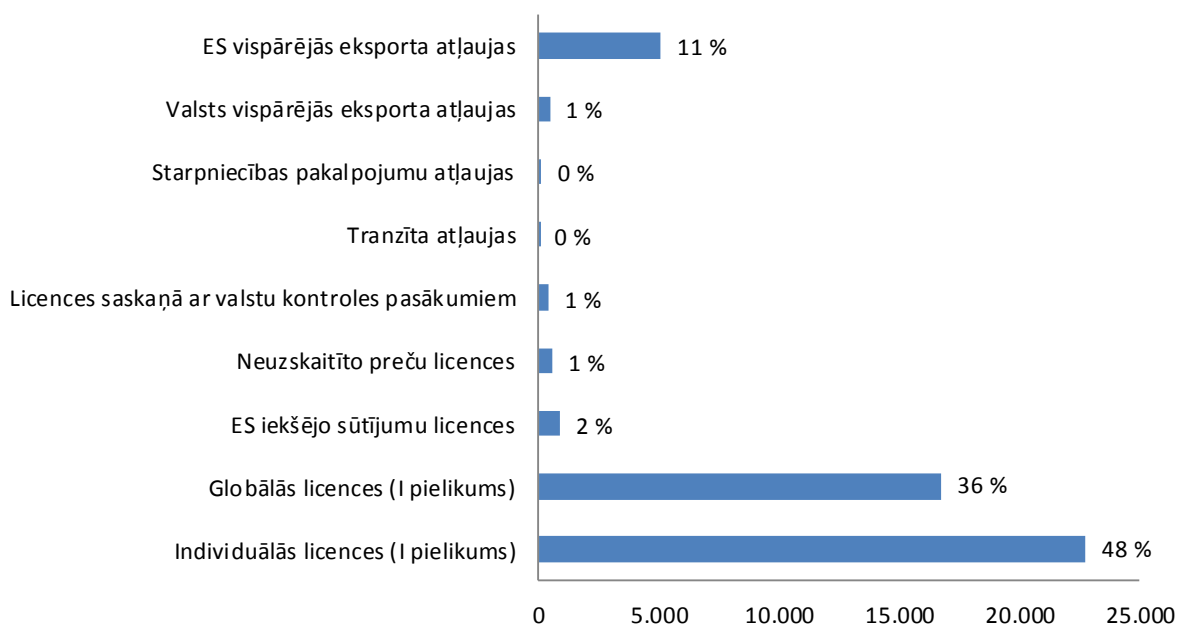
Atļautais eksporta apjoms pēc licences veida, 2018. gads

7. attēls. Atļauju apjoms (skaitis) katram licences veidam 2018. gadā

atteikumu kopējam skaitam, jo vairākus pieteikumus var atsaukt un daži pieteikumi var netikt pabeigti viena un tā paša gada laikā. “Atteikumu” dati attiecas uz atteikta eksporta apjomu un vērtību.

Atļautā eksporta vērtība pēc licences veida, 2018. gads

8. attēls. Katra veida atļauju vērtība (milj. EUR) 2018. gadā.

5. SECINĀJUMI

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ņemt vērā šo ziņojumu saistībā ar to, ka Komisija pienācīgi īsteno pilnvaras, kas tai deleģētas ar Regulu.